Pierwsza Ławka · Zestaw kart pracy · Edukacja dla bezpieczeństwa · klasa 8

Dział 1. Bezpieczeństwo państwa i obrona

Pojęcie i obszary bezpieczeństwa, geopolityczne położenie Polski, NATO, Unia Europejska, ONZ i OBWE, misja i struktura Sił Zbrojnych RP, kierowanie obroną państwa. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Bezpieczeństwo państwa i obrona – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	5 zad. 15 pkt
2	**Bezpieczeństwo państwa i obrona – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	6 zad. 18 pkt
3	**Bezpieczeństwo państwa i obrona – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	5 zad. 14 pkt
4	**Bezpieczeństwo państwa i obrona – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	2 zad. 10 pkt
5	**Sprawdzian: Bezpieczeństwo państwa i obrona – grupa A** 30 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt
6	**Sprawdzian: Bezpieczeństwo państwa i obrona – grupa B** 30 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 8 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Bezpieczeństwo państwa i obrona – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 15 pkt

Przypomnij sobie

- **Bezpieczeństwo państwa** – stan, w którym państwo może przetrwać i rozwijać się bez zagrożeń. Obszary: militarne, polityczne, ekonomiczne, energetyczne, ekologiczne, społeczne, informacyjne (w tym cyberbezpieczeństwo). Zagrożenia dzielimy na **militarne** (napaść zbrojna) i **niemilitarne** (np. powódź, epidemia, cyberatak, dezinformacja).
- **Położenie geopolityczne Polski**: wschodnia flanka NATO i zewnętrzna granica UE; granica z Rosją (obwód królewiecki), Białorusią i Ukrainą. **Przesmyk suwalski** – ok. 65 km granicy polsko-litewskiej między obwodem królewieckim a Białorusią – jedyne lądowe połączenie Litwy, Łotwy i Estonii z resztą NATO.
- **Organizacje międzynarodowe**: **NATO** (Polska od 12 marca 1999 r.; **art. 5** Traktatu Północnoatlantyckiego – napaść na jednego sojusznika to napaść na wszystkich), **Unia Europejska** (od 1 maja 2004 r.; art. 42 ust. 7 Traktatu o UE – obowiązek pomocy państwu, które padło ofiarą napaści zbrojnej), **ONZ** (Rada Bezpieczeństwa, misje pokojowe), **OBWE** (zapobieganie konfliktom, obserwacja wyborów).
- **Siły Zbrojne RP** służą ochronie niepodległości państwa, niepodzielności jego terytorium oraz bezpieczeństwu i nienaruszalności granic (art. 26 Konstytucji). Rodzaje SZ (art. 15 ustawy o obronie Ojczyzny): **Wojska Lądowe, Siły Powietrzne, Marynarka Wojenna, Wojska Specjalne, Wojska Obrony Terytorialnej**. W skład Sił Zbrojnych wchodzą też **Wojska Obrony Cyberprzestrzeni** (specjalistyczny komponent do działań w cyberprzestrzeni) i **Żandarmeria Wojskowa** (wojskowa służba porządkowa).
- **Uzbrojenie SZ RP** (przykłady): czołgi Leopard 2 i K2, kołowe transportery opancerzone Rosomak, armatohaubice Krab, samoloty wielozadaniowe F-16 (zamówiono też F-35), przenośne zestawy przeciwlotnicze Piorun i system obrony powietrznej Wisła (Patriot). Nowoczesne uzbrojenie służy odstraszaniu – zniechęca agresora do ataku.
- **Kierowanie obroną**: **Prezydent RP** – zwierzchnik Sił Zbrojnych (doradza mu Rada Bezpieczeństwa Narodowego); **Rada Ministrów** – ogólne kierownictwo w dziedzinie obronności; **Minister Obrony Narodowej** – za jego pośrednictwem Prezydent sprawuje w czasie pokoju zwierzchnictwo nad SZ i kieruje on obronnością kraju (art. 134 ust. 2 Konstytucji, art. 28 ustawy o obronie Ojczyzny); **Szef Sztabu Generalnego WP** – planuje użycie Sił Zbrojnych i doradza Ministrowi Obrony Narodowej; rodzajami SZ dowodzą Dowódca Generalny, Dowódca Operacyjny i Dowódca WOT. Obowiązkiem obywatela jest obrona Ojczyzny (art. 85 Konstytucji).

Obrona i sojusze

Hełm z siatką maskującą

Lornetka na posterunku obserwacyjnym

Antena radaru na maszcie

Okręt na morzu

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Co oznacza art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego?
Zbrojna napaść na jedno lub kilka państw NATO jest traktowana jak napaść na wszystkie. Każdy sojusznik udziela pomocy – także zbrojnej, jeśli uzna to za konieczne.

Przykład 2. Kto jest zwierzchnikiem Sił Zbrojnych RP, a kto kieruje nimi w czasie pokoju?
Zwierzchnikiem jest Prezydent RP, a działalnością Sił Zbrojnych w czasie pokoju kieruje Minister Obrony Narodowej.

Zadania

1 **Połącz część Sił Zbrojnych RP z zadaniem.** ___ / 4 pkt

1. Marynarka Wojenna	a) ochrona przestrzeni powietrznej
2. Siły Powietrzne	b) obrona w rejonie zamieszkania żołnierzy i wsparcie ludności
3. Wojska Obrony Terytorialnej	c) obrona wybrzeża i obszarów morskich
4. Wojska Obrony Cyberprzestrzeni	d) ochrona wojskowych sieci i systemów teleinformatycznych

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

2 **Uzupełnij.** ___ / 3 pkt

1. Polska jest członkiem NATO od roku _____.
2. Zwierzchnikiem Sił Zbrojnych RP jest _____.
3. Zasadę kolektywnej obrony zapisano w art. _____ Traktatu Północnoatlantyckiego.

3 **Które państwa sąsiadujące z Polską nie należą ani do NATO, ani do Unii Europejskiej?** ___ / 1 pkt

A. Czechy, Słowacja i Litwa
B. Rosja, Białoruś i Ukraina
C. Niemcy, Czechy i Słowacja
D. Litwa, Niemcy i Czechy

4 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Bezpieczeństwo państwa dotyczy wyłącznie spraw wojskowych.	P	F
2. Powódź to przykład zagrożenia niemilitarnego.	P	F
3. Wojska Obrony Terytorialnej są rodzajem Sił Zbrojnych RP.	P	F

5 **Połącz sprzęt wojskowy z jego przeznaczeniem.** ___ / 4 pkt

1. K2	a) przenośny zestaw przeciwlotniczy
2. Rosomak	b) samolot wielozadaniowy
3. Piorun	c) czołg
4. F-16	d) kołowy transporter opancerzony

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Bezpieczeństwo państwa i obrona – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

Karta 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 10 pkt

Pamiętaj: w tekście źródłowym podkreśl zdanie, na którym opierasz odpowiedź.

1 **Przeczytaj fragmenty Konstytucji RP i wykonaj zadania.** ___ / 6 pkt

Z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 26 ust. 1: Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej służą ochronie niepodległości państwa i niepodzielności jego terytorium oraz zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności jego granic.

Art. 85 ust. 1: Obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona Ojczyzny.

Art. 134 ust. 1: Prezydent Rzeczypospolitej jest najwyższym zwierzchnikiem Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (fragmenty)

1.1 **Wypisz z art. 26 trzy zadania Sił Zbrojnych.** ___ / 2 pkt

1.2 **Podaj dwa sposoby, w jakie obywatel może wypełniać obowiązek z art. 85 w czasie pokoju.** ___ / 2 pkt

1.3 **Na podstawie art. 134 podaj, kto jest zwierzchnikiem Sił Zbrojnych, i dopisz, kto kieruje nimi na co dzień w czasie pokoju.** ___ / 2 pkt

2 **Przeanalizuj dane i wykonaj zadania.** ___ / 4 pkt

Sąsiedzi Polski a bezpieczeństwo

państwo sąsiednie	NATO	UE	długość granicy z Polską (km)
Niemcy	tak	tak	467
Czechy	tak	tak	796
Słowacja	tak	tak	541
Ukraina	nie	nie	535
Białoruś	nie	nie	418
Litwa	tak	tak	104

Sprawdzian: Bezpieczeństwo państwa i obrona – grupa A

Karta 5/6

30 minut · 17 pkt

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 17 pkt

1 **Połącz część Sił Zbrojnych z zadaniem.** ___ / 3 pkt

1. Wojska Specjalne	a) obrona obszarów morskich
2. Marynarka Wojenna	b) ochrona sieci i systemów informatycznych
3. Wojska Obrony Cyberprzestrzeni	c) zadania specjalne, np. odbijanie zakładników

1 ____ 2 ____ 3 ____

2 **Polska jest członkiem NATO od roku** ___ / 1 pkt

A. 2004 **B.** 1989 **C.** 1997 **D.** 1999

3 **Organem doradczym Prezydenta w sprawach bezpieczeństwa jest** ___ / 1 pkt

A. Rada Bezpieczeństwa Narodowego **B.** Rada Ministrów

C. Najwyższa Izba Kontroli **D.** Trybunał Stanu

4 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczy kolektywnej obrony.	P	F
2. Minister Obrony Narodowej jest zwierzchnikiem Sił Zbrojnych.	P	F
3. Polska graniczy z obwodem królewieckim Rosji.	P	F

5 **Uzupełnij.** ___ / 2 pkt

1. Pas granicy polsko-litewskiej między obwodem królewieckim a Białorusią to przesmyk _____.
2. Obowiązek obrony Ojczyzny zapisano w art. _____ Konstytucji RP.

6 **Wyjaśnij, dlaczego członkostwo w NATO zwiększa bezpieczeństwo Polski. Podaj trzy argumenty.** ___ / 3 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Bezpieczeństwo państwa i obrona – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 8

Podgląd pokazał 5 z 15 stron. Pełna wersja: 15 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Bezpieczeństwo państwa i obrona – najważniejsze wiadomości – 5 zadań, 15 pkt
- Karta 2: Bezpieczeństwo państwa i obrona – ćwiczenia podstawowe – 6 zadań, 18 pkt
- Karta 3: Bezpieczeństwo państwa i obrona – utrwalenie – 5 zadań, 14 pkt
- Karta 4: Bezpieczeństwo państwa i obrona – w praktyce – 2 zadania, 10 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Bezpieczeństwo państwa i obrona – grupa A – 7 zadań, 17 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Bezpieczeństwo państwa i obrona – grupa B – 7 zadań, 17 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/edukacja-dla-bezpieczenstwa-klasa-8-dzial-01-bezpieczenstwo-panstwa-i-obrona-zest